

Countdown. Een cursus aftellen voor juristen

1. Inleiding

‘Ik kan tot tweehonderd tellen en terug’, zei mijn zoonnetje van zes. Ik vroeg of hij dan misschien ook tot driehonderd en terug kon tellen. ‘Nee, dat is te moeilijk’, zei hij na even nadenken beslist. Ik vertelde hem dat ik het aftellen van de dagen van een maand al vrij lastig vind. Hij geloofde me niet. Een troost, zij het een schrale, is dat ik niet de enige ben die daar moeite mee blijkt te hebben. Hierbij dan een korte cursus aftellen voor juristen. Niet in de laatste plaats voor mijzelf.

Voor fusie of splitsing dient de termijn van crediteurenverzet te zijn verstreken om de vervolgstappen te kunnen zetten. Voor juridische fusie schrijft art. 2:316 lid 2, eerste zin, BW voor dat tot een maand nadat alle te fuseren rechtspersonen de nederlegging of openbaarmaking¹ van het voorstel tot fusie hebben aangekondigd iedere schuldeiser door indiening van een verzoek bij de rechtbank tegen het voorstel tot fusie in verzet kan komen met vermelding van de waarborg die wordt verlangd. Art. 2:317 lid 2 BW bepaalt voorts dat een besluit tot fusie eerst kan worden genomen na verloop van een maand na de dag waarop alle fuserende rechtspersonen de nederlegging of openbaarmaking van het voorstel tot fusie hebben aangekondigd.

Art. 2:334l lid 1 BW geeft een vergelijkbare verzetsmogelijkheid voor wederpartijen bij een rechtsverhouding van een splitsende partij. Art. 2:334m lid 2 BW bepaalt dat een besluit tot splitsing eerst kan worden genomen na verloop van een maand na de dag waarop alle partijen bij de splitsing de nederlegging of openbaarmaking van voorstel tot splitsing hebben aangekondigd.

Hoe moeilijk kan het zijn, tellen? Zelfs voor notarieel juristen, toch de bèta’s van het recht, is het niet zo eenvoudig. Want wat staat er nu eigenlijk precies en hoe werkt dat uit? We zien twee termijnen naast elkaar: (i) *tot een maand nadat de nederlegging of openbaarmaking van het voorstel tot fusie of splitsing is aangekondigd* kan in verzet worden gekomen (ii) niet eerder dan *na verloop van een maand na de dag waarop de nederlegging of openbaarmaking van het voorstel tot fusie of splitsing is aangekondigd* kan het besluit tot fusie of splitsing pas worden genomen. Met laatstgemelde, moeilijk leesbare bepaling is bedoeld dat gedurende de verzetstermijn een besluit tot fusie of splitsing niet kan worden genomen.

Mr. P.H.N. Quist*

De vraag is wanneer nu precies een verzetstermijn eindigt. In deze bijdrage zal achtereenvolgens worden ingegaan op de gevolgen van het niet in acht nemen van deze termijn, de praktische uitwerking van de termijn en het effect van de Algemene termijnenwet op de duur daarvan. Enkele slotopmerkingen ronden dit artikel af.

* Notaris te Amsterdam, vaste medewerker van het WPNR.
(paul.quist@stibbe.com)

1. De wetsgeschiedenis bij art. 2:316 BW (*Kamerstukken II* 1981, 16453, 6, p. 8 en *Kamerstukken II* 2008/09, 32038, 3, p. 2-3) lijkt er op te wijzen dat met ‘nederlegging’ wordt bedoeld de deponering van de stukken bij het handelsregister en met ‘openbaarmaking’ de openbaarmaking via de internetsite van de Kamer van Koophandel. Zie ook A.F.J.A. Leijten, ‘Procederen over fusies en splitsingen: voldoende rechtsbescherming?’, in: G. van Solinge e.a., *Geschriften vanwege de Vereniging Corporate Litigation 2003-2004*, Deventer: Kluwer 2004, p. 320. Aan de andere kant bepaalt art. 2:314 lid 3 BW dat in een landelijk verspreid dagblad dient te worden aangekondigd dat de stukken zijn neergelegd of raadpleegbaar zijn, met opgave van de openbare registers waar zij liggen of elektronisch toegankelijk zijn én van het adres waar zij krachtens art. 2:314 lid 2 BW ter inzage liggen of elektronisch toegankelijk zijn. Dat lijkt erop te duiden dat in de aankondiging moet worden verwezen naar zowel de (al dan niet elektronische) deponering bij het handelsregister als de (al dan niet elektronische) ter inzage legging ten kantore van de vennootschap. In de praktijk wordt in advertenties de ene keer slechts verwezen naar de deponering bij het handelsregister en de andere keer ook naar ter inzage legging van de stukken ten kantore van de partijen bij de fusie (dan wel splitsing). Mijns inziens zou naar beide moeten worden verwezen.

2. Gevolgen van het niet in acht nemen van deze termijnen

Wat is het rechtsgevolg van een in de zin van art. 2:317 lid 2 BW/2:334 m lid 2 BW te vroeg genomen besluit tot fusie dan wel splitsing, dus een besluit genomen terwijl de verzetstermijn nog loopt? Dat lijkt mij een besluit in strijd met de wet in de zin van art. 2:14 lid 1 BW en daarmee nietig.² Een fusie of splitsing op basis van een nietig besluit tot fusie of splitsing is echter niet nietig maar vernietigbaar op grond van art. 2:323 lid 1 sub c BW/2:334u lid 1 sub c BW.³

Indien tijdig verzet is gedaan mag ingevolge art. 2:316 lid 4 BW de akte van fusie pas worden verleden als het verzet is ingetrokken of de opheffing van het verzet uitvoerbaar is. Gebeurt dat toch dan is de fusie vernietigbaar op grond van art. 2:323 lid 1 sub b BW. Ook kan de rechter op een ingesteld rechtsmiddel het stellen van een door hem omschreven waarborg bevelen en daaraan een dwangsom verbinden. De regeling voor splitsing is dienovereenkomstig (artt. 2:334i leden 3 en 4 BW en art. 2:334u BW).⁴

3. De praktische uitwerking van de termijnen

Allereerst sta ik stil bij de termijnen van 2:316 lid 2 BW en 2:334i lid 1 BW: *tot een maand nadat de nederlegging of openbaarmaking van het voorstel tot fusie of splitsing is aangekondigd* kan in verzet worden gekomen. Stel dat de aankondiging op 17 oktober heeft plaatsgevonden, wanneer eindigt deze termijn dan? De termijn begint te lopen met ingang van 18 oktober en eindigt een maand nadien, derhalve per ultimo 17 november, dus effectief met ingang van 18 november. Verzet dient dus uiterlijk op 17 november te zijn gedaan. Het besluit tot fusie dan wel splitsing kan ingevolge art. 2:317 lid 2 BW respectievelijk art. 2:334m lid 2 BW eerst worden genomen *na verloop van een maand na de dag* waarop alle fuserende rechtspersonen de nederlegging of openbaarmaking van het voorstel tot fusie hebben aangekondigd. In het gegeven voorbeeld zou dat zijn na verloop van een maand *na* 17 oktober. Dat is dan na verloop van een maand, welke periode aanvangt *met ingang van* 18 oktober, welke periode dus eindigt per ultimo 17 november. Met ingang van 18 november kan dus tot fusie of splitsing worden besloten.⁵

In de enige mij bekende uitspraak op dit punt⁶ was onder meer aan de orde of een verzoekschrift tegen een voorstel tot splitsing als bedoeld in art. 2:334i lid 1 BW tijdig was ingediend. In dit geval was het voorstel tot splitsing op 18 februari 2003 gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel en was dit voorstel op dezelfde dag

aangekondigd in een landelijk verspreid dagblad. De rechtbank constateert⁷ dat de verzetstermijn ging lopen op de dag na de aankondiging – 19 februari 2003 – en eindigde op (dinsdag) 18 maart 2003. In het vonnis schrijft de rechtbank dat de verzetstermijn ging lopen *op* de dag na aankondiging. Dat is niet onjuist maar een dag heeft vierentwintig uur en beter was geweest als het vonnis had vermeld dat de verzetstermijn ging lopen *met ingang van* de dag na aankondiging.⁸

4. Termijnen die eindigen op een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag

Als een termijn voor crediteurenverzet eindigt op een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag, wordt de termijn op grond van art. 1 lid 1 van de Algemene termijnenwet verlengd tot en met de eerstvolgende dag die niet een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag is. De termijn voor crediteurenverzet betreft immers een in de wet gestelde termijn als bedoeld in de Algemene termijnenwet. Dat de startdatum van de termijn op een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag valt heeft geen invloed op de lengte van de termijn en evenmin maakt het uit hoeveel van deze dagen er gedurende de verzetstermijn opkomen. Alleen als de laatste dag van de verzetstermijn een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag is wordt deze termijn dus verlengd.

2. Zie bijvoorbeeld ook P.J. Dortmund, *Handboek voor de naamloze en de besloten vennootschap*, Deventer: Kluwer 2013, nr. 411, p. 926.
3. Zo ook Boschma & Schutte-Veenstra, T&C, art. 2:317 BW, onder 6 (bijgewerkt tot 11-1-2019), H. Koster, Groene Serie art. 2:317 BW aant. 5a (bijgewerkt tot 10-9-2018).
4. De rechter kan in het geval van splitsing ook bevelen dat een rechtsverhouding die in strijd met art. 2:334j BW is overgegaan geheel of gedeeltelijk wordt overgedragen aan een of meer door hem aan te wijzen verkrijgende rechtspersonen of aan de voortbestaande gesplitste rechtspersoon, of bepalen dat twee of meer van deze rechtspersonen hoofdelijk tot nakoming van de uit de rechtsverhouding voortvloeiende verbintenissen verbonden zijn, aldus art. 2:334i lid 4 sub a. BW.
5. Tenzij de verzetstermijn op een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag eindigt, in welk geval de termijn wordt verlengd tot en met de eerstvolgende dag die niet een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag is. Ik kom daar hierna op terug.
6. Rechtbank Amsterdam 4 april 2003 *ECLI:NL:RBAMS:2003:AF6909*, *JOR* 2003/105 m.nt. J.M.A. Wintgens-van Luyn.
7. Zie r.o. 4.2.
8. Zie ook Asser/Maeijer & Kroeze 2-I 2015/435 waarin aan de hand van de betreffende uitspraak eveneens wordt vermeld dat de periode van een maand gaat lopen *vanaf de dag na* aankondiging. Mijns inziens ook niet helemaal duidelijk.

Algemeen erkende feestdagen zijn ingevolge art. 3 lid 1 Algemene termijnenwet: Nieuwjaarsdag, de Christelijke tweede Paas- en Pinksterdag, de beide Kerstdagen, Hemelvaartsdag, de dag waarop de verjaardag van de Koning wordt gevierd en de vijfde mei. Voor de toepassing van de Algemene termijnenwet wordt Goede Vrijdag op grond van art. 3 lid 2 Algemene termijnenwet met de algemeen erkende feestdagen gelijkgesteld. Ook bij Koninklijk Besluit kunnen bepaalde dagen voor de toepassing van de Algemene termijnenwet met algemeen erkende feestdagen als hiervoor genoemd worden gelijkgesteld. Een zodanig besluit wordt in de Nederlandse Staatscourant openbaar gemaakt. Voor 2019 zijn dit 31 mei en 27 december.⁹ Niet zelden worden dagen rond kerst en oud en nieuw als zodanig aangemerkt. Verstandig is om in ieder geval bij deponeringen van fusie en splitsingsvoorstellen waarvan de verzetstermijn rond Hemelvaartsdag eindigt en deponeringen vanaf november tijdig na te gaan of er misschien nog dagen met algemeen erkende feestdagen zijn gelijkgesteld. Bedacht dient daarbij te worden dat er ook nog tijd nodig is om een akte van non-verzet bij de rechtbank aan te vragen en te verkrijgen.

5. Slotopmerkingen

Het aftellen van de verzetstermijn bij fusie en splitsing is net iets minder eenvoudig dan op het eerste gezicht lijkt. Overigens geldt het bovenstaande evenzeer voor andere crediteurenverzetsperioden zoals die ten aanzien van de rekening en verantwoording na vereffening in de zin van art. 2:23b lid 5 BW, de procedure voor kapitaalvermindering bij de NV van art. 2:100 lid 3 BW en de crediteurenverzetsprocedure bij omzetting van een BV die is genoemd in art. 2:182 lid 3 BW. Eenvoudig? Ach, rechtsgeleerdheid is ook geen *rocket science*.

9. Besluit van 24 oktober 2016, nr. 2016001827, houdende gelijkstelling van 28 april en 26 mei 2017, 11 mei en 24 en 31 december 2018 en 31 mei en 27 december 2019 met een algemeen erkende feestdag, *Stcrt.* 2016, 58653. Ook via wetten.nl zijn deze data te vinden, via <https://wetten.overheid.nl/BWBR0038666/2016-11-01>.